

Odmiana liczebnika i zaimka

Zasób zawiera, ujęte w formę tabel, wzory odmian liczebników głównych, zbiorowych i porządkowych oraz interpunkcji w stosowaniu liczebników. Zawiera również zasady odmiany liczebników wielowyrazowych i ułamkowych.

Zasób zawiera informacje o roli zaimków oraz ujęte w formę tabel wzory odmian zaimków rzeczownych, przymiotnych, pytających i względnych. Wprowadzono też informacje o zasadach stosowania dłuższych form zaimków i zaimku zwrotnym.

Zasób zawiera zbiór ćwiczeń interaktywnych kształcących umiejętność odmiany zaimków (przyporządkowanie gramatycznej formy zaimków do ich podstawowej formy słownikowej, wskazanie zdań z zaimkiem zwrotnym, określenie poprawności użycia zaimków, dopasowanie gatunków tekstów okolicznościowych lub użytkowych, w których mogą przeważać wyróżnione zaimki)

Odmiana liczebnika i zaimka

Liczebnik

Źródło: pixabay, domena publiczna.

Liczebnik i zaimek są odmiennymi częściami mowy. Wyróżniają się jednak spośród innych wyrazów odmiennych tym, że dzielą się na kilka typów. Tym samym mają niejednolite wzorce odmiany.

Już wiesz

1) Wyjaśnij, czym różni się zaimek przymiotny od liczebnika zbiorowego.

2) Określ rodzaje liczebników i zaimków:

- siódmy, dwa, troje, szesnaście, piąty, pół, półtora;
- ty, wy, się, wasz, twój, taki, czyj, który.

Liczebniki i ich odmiana

Liczebniki **główne** (np. dwa, cztery, dwadzieścia) i **zbiorowe** (np. dwoje, troje, dwadzieścioro) odmieniają się przez przypadki, ale różnią tym, że liczebniki główne występują w różnych rodzajach w przeciwieństwie do zbiorowych, w których kategoria rodzaju pozostaje niezmienna, np.:

- dwóch panów/ dwa samochody/ dwie panie/ dwa okna;
- dwoje dzieci, dwoje skrzypiec.

Liczebniki główne

LICZEBNIK GŁÓWNY DWA

Przypadek	UCZNIOWIE	PTAKI	SAMOCCHODY	PANIE
Mianownik	dw-aj uczniowie dw-óch uczniów dw-u uczniów	dw-a ptaki	dw-a samochody	dwi-e panie
Dopełniacz	dw-óch uczniów dw-u uczniów	dw-óch ptaków dw-u ptaków	dw-óch samochodów dw-u samochodów	dw-óch pań dw-u pań
Celownik	dw-u uczniom dw-om uczniom dw-óm uczniom	dw-u ptakom dw-om ptakom dw-óm ptakom	dw-u samochodom dw-om samochodom dw-óm samochodom	dw-u paniom dw-om paniom dw-óm paniom
Biernik	dw-óch uczniów	dw-a ptaki	dw-a samochody	dwi-e panie
Narzędnik	dw-oma uczniami	dw-oma ptakami	dw-oma samochodami	dwi-ema paniami dw-oma paniami

Miejscownik	dw-óch uczniach dw-u uczniach	dw-óch ptakach dw-u ptakach	dw-óch samochodach dw-u samochodach	dw-óch paniach dw-u paniach
-------------	---	---------------------------------------	---	---------------------------------------

Ważne!

W niektórych przypadkach liczebnik główny *dwa* może mieć dwie formy i obydwie są poprawne. Przykładowo zamiast form *dwóch*, *dwom* (*dwóm*) występuje forma *dwu*, np. Mieszkam w pokoju o *dwu* oknach. Pomimo tego, że forma ta jest poprawna, jest raczej rzadko używana.

Ćwiczenie 1

Odmień przez przypadki liczebniki: *obaj* i *obydwaj*.

Ciekawostka

Formy *oba* i *obydwaj* są poprawne, ale jedna z nich – *obydwaj* – jest rzadziej używana.

Zapamiętaj!

Liczebnik *dwa* ma formę męskoosobową, np. dwaj chłopcy, dwóch chłopców, dwu chłopców i niemęskoosobową, np. dwu/ dwom/ **dwóm** dziewczynkom.

LICZEBNIK GŁÓWNY TRZY

Przypadek	UCZNIOWIE	PTAKI	SAMOCODY	PANIE	OKNA
Mianownik	trz-ej uczniowie trz-ech uczniów	trz-y ptaki	trz-y samochody	trz-y panie	trz-y okna
Dopełniacz	trz-ech uczniów	trz-ech ptaków	trz-ech samochodów	trz-ech pań	trz-ech okien

Celownik	trz-em uczniom	trz-em ptakom	trz-em samochodom	trz-em paniom	trz-em oknom
Biernik	trz-ech uczniów	trz-y ptaki	trz-y samochody	trz-y panie	trz-y okna
Narzędnik	trz-ema uczniami	trz-ema ptakami	trz-ema samochodami	trz-ema paniami	trz-ema oknami
Miejscownik	trz-ech uczniach	trz-ech ptakach	trz-ech samochodach	trz-ech paniach	trz-ech oknach

LICZEBNIK GŁÓWNY PIĘĆ

Przypadek	UCZNIOWIE	PTAKI	SAMOCHODY	PANIE	OKNA
Mianownik	pięci-u uczniów	pięć-Ø ptaków	pięć-Ø samochodów	pięć-Ø pań	pięć-Ø okien
Dopełniacz	pięci-u uczniów	pięci-u ptaków	pięci-u samochodów	pięci-u pań	pięci-u okien
Celownik	pięci-u uczniom	pięci-u ptakom	pięci-u samochodom	pięci-u paniom	pięci-u oknom
Biernik	pięci-u uczniów	pięć-Ø ptaków	pięć-Ø samochodów	pięć-Ø pań	pięć-Ø okien
Narzędnik	pięci-oma uczniami	pięci-oma ptakami	pięci-oma samochodami	pięci-oma paniami	pięci-oma oknami
Miejscownik	pięci-u uczniach	pięci-u ptakach	pięci-u samochodach	pięci-u paniach	pięci-u oknach

Zapamiętaj!

W odmianie liczebników głównych wielowyrazowych obowiązują m.in. następujące zasady:

- odmieniają się wszystkie człony (np. 'Stypendiów nie przyznano **tysiącu pięciuset trzydziestu trzem** kandydatom');
- możemy odmienić tylko dwa ostatnie wyrazy (np. 'Stypendiów nie przyznano **tysiąc pięćset trzydziestu trzem** kandydatom');
- jeśli ostatnim członem takiego liczebnika jest 'jeden', to pozostaje on nieodmienny (np. 'Z trzydziestoma **jeden** kandydatami przeprowadzono rozmowy kwalifikacyjne').

Liczebniki i ich odmiana

Liczebniki zbiorowe

Liczebniki zbiorowe odmieniają się tylko przez przypadki i łączą się:

- z rzeczownikami występującymi wyłącznie w formach liczby mnogiej (np. dwoje sań, dwoje skrzypiec);
- z rzeczownikami nazywającymi istoty niedorośle, zakończonymi na -ę w mianowniku liczby pojedynczej oraz z rzeczownikiem *dzieci* (np. troje szceniąt, czworo dzieci);
- z rzeczownikami oznaczającymi zbiór osób różnej płci (np. troje uczniów, czyli trzy osoby, wśród których są dwie uczennice i jeden uczeń lub dwóch uczniów i jedna uczennica);
- z niektórymi rzeczownikami w tradycyjnych połączeniach (np. dwoje oczu, dwoje uszu, dwoje rąk, dziesięcioro przykazań).

Liczebnik zbiorowy 'dwoje'/ 'troje'

Przypadek	SZCZENIĘTA	SKRZYPCE
Mianownik	dwoj-e szceniąt troj-e szceniąt	dwoj-e skrzypiec troj-e skrzypiec
Dopełniacz	dwoj-ga szceniąt troj-ga szceniąt	dwoj-ga skrzypiec troj-ga skrzypiec
Celownik	dwoj-gu szceniętom troj-gu szceniętom	dwoj-gu skrzypcom troj-gu skrzypcom
Biernik	dwoj-e szceniąt troj-e szceniąt	dwoj-e skrzypiec troj-e skrzypiec
Narzędnik	(z) dwojgi-em szceniąt (z) trojgi-em szceniąt	(z) dwojgi-em skrzypiec (z) trojgi-em skrzypiec
Miejscownik	(o) dwoj-gu szceniętach (o) troj-gu szceniętach	(o) dwoj-gu (o) skrzypcach troj-gu skrzypcach

Liczebniki zbiorowe wielowyrazowe również podlegają odmianie, która nie jest zbyt skomplikowana.

Zapamiętaj!

Odmiana liczebników zbiorowych wielowyrazowych wygląda następująco:

- dwa ostatnie liczebniki lub tylko ostatni liczebnik odmieniają się jak zbiorowe,
- pozostałe liczebniki odmieniają się jak główne.

Np. mianownikowa postać liczebnika 'tysiąc dwieście dwadzieścia dwoje' lub 'tysiąc dwieście dwadzieścioro dwoje' w dopełniaczu będzie miała formy: 'tysiąca dwustu dwudziestu dwojga' lub 'tysiąca dwustu dwadzieściorga dwojga'. W przypadku wątpliwości dotyczących odmiany takich liczebników warto przypomnieć sobie starą piosenkę o ojcu Wirgiliuszu, który miał dzieci 'sto dwadzieścia troje...'

Liczebniki porządkowe

Liczebniki porządkowe odmieniają się jak przymiotniki.

Liczebnik porządkowy 'drugi'

Nazwa	Liczba pojedyncza			Liczba mnoga	
Przypadek	Rodzaj męski	Rodzaj żeński	Rodzaj nijaki	Rodzaj męskoosobowy	Rodzaj niemęskoosobowy
M.	drug-i	drug-a	drug-i-e	drudz-y	drug-i-e
D.	drug-i-ego	drug-i-ej	drug-i-ego	drug-ich	drug-ich
C.	drug-i-emu	drug-i-ej	drug-i-emu	drug-im	drug-im
B.	drug-i-ego	drug-ą	drug-i-e	drug-ich	drug-i-e
N.	drug-im	drug-ą	drug-im	drug-imi	drug-imi
Ms.	drug-im	drug-i-ej	drug-im	drug-ich	drug-ich

Odmiana liczebników wielowyrazowych porządkowych nie nastręcza większych trudności. Niepoprawne są jednak często słyszane formy typu 'dwutysięczny pierwszy', 'dwutysięczny dwunasty' używane najczęściej w odniesieniu do roku. Jedyne prawidłowe formy powinny brzmieć: 'dwa tysiące pierwszy' i 'dwa tysiące dwunasty'. Od daty narodzenia Chrystusa jeden raz mieliśmy rok 'tysięczny' i jeden raz rok 'dwutysięczny'!

Zapamiętaj!

Odmieniając liczebniki porządkowe wielowyrazowe, odmieniamy:

- tylko dwa ostatnie wyrazy - tylko one mają postać liczebników porządkowych, wcześniejsze wyrazy mają formę liczebników głównych, np. 'rok tysiąc pięćset dwudziesty piąty', 'w roku tysiąc pięćset dwudziestym piątym';
- ostatni wyraz, jeśli liczebnik nie zawiera dziesiątek, np. 'tysiąc osiemset pierwszy';
- ostatni wyraz, jeśli liczebnik nie zawiera dziesiątek i jedności, np. 'tysiąc osiemsetny'.

Ze względu na szybkość zapisu bardzo często zapisujemy liczebniki cyframi arabskimi i rzymskimi. Obowiązują tu określone zasady interpunkcyjne.

Zapamiętaj!

Zasady interpunkcji w stosowaniu liczebników:

- po liczebnikach głównych nie stawiamy kropki;
- po liczebnikach porządkowych zapisanych cyframi arabskimi stawiamy kropkę, wyjątkiem są sytuacje, kiedy:
 - cyfry oznaczają godziny, np. 'Właśnie minęła 12 (ale: **12.00**), czas na posiłek';
 - podajemy rok, np. 'Było to w 1945 r.';
 - w zapisie daty miesiąc jest podany słownie, np. 'Urodził się **12** października 2002 roku.' albo miesiąc zapisany jest cyfrą rzymską, np. 'Urodził się **12** X 2002 roku.';
 - podajemy stronę, np. 'Otwórzcie podręcznik na stronie 152 i przeczytajcie...';
- po liczebnikach porządkowych zapisanych cyframi rzymskimi nie stawiamy kropki. Jedyny poprawny zapis wyrażenia 'lata dziewięćdziesiąte' przy pomocy cyfr to: 'lata 90.'. Przy odczytywaniu miesiąca w dacie zawsze podajemy jego formę w dopełniaczu, np. 'Dziś jest pierwszy czerwca' – tylko taka forma jest poprawna.

Liczebniki ułamkowe

Liczebnik ułamkowy 'pół' nie odmienia się przez przypadki. Liczebnik 'półtora' nie odmienia się przez przypadki, ale ma dwie formy rodzajowe:

- żeńską (np. '**półtorej** godziny');
- męską i nijaką (np. '**półtora** kilometra').

Pozostałe liczebniki ułamkowe odmieniają się przez przypadki ('**Trzy czwarte** uczniów było w klasie', '**Trzech czwartych** uczniów nie było w klasie').

Zadaniowo (I)

Ćwiczenie 2

Rozpoznaj formę fleksyjną liczebnika. Wpisz poprawne odpowiedzi do tabeli.

Forma liczebnika	Typ liczebnika	Przypadek	Rodzaj
Na moście stało dwóch przechodniów.			
Wszyscy przyglądali się trojgu kurczętom.			
Dwaj mężczyźni szli drogą.			
Dwunastu piechurów zrezygnowało z wycieczki.			

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 3

Cyfry zastąp słowami.

(2) trzecie naszej klasy brało udział w wycieczce. Już (1) dnia każdy miał ciekawe przygody. Wszyscy przywieźli z wyprawy album z (1000) zdjęć. Niebawem podzielimy się wspomnieniami z (5) osobami, które nie mogły z nami pojechać. Przywieźliśmy dla nich ze (100) prezentów i mnóstwo pozdrowień – chyba od (20) spotkanych osób. Na następną wycieczkę musi pojechać cała klasa, czyli (24) uczniów!

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 4

Zapisz słownie wyrażenia. Jeśli trzeba, rozwiń skróty.

134. strona z 5. tomu

5104 zł –

6/10 dkg –

15% wydatków –

IV w. p.n.e. –

5 kurcząt –

XX jubileusz –

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 5

Wybierz poprawne zapisy dat.

15. lipca ☐ | 15. VII. ☐ | 15 VII ☐ | 15 lipca ☐ | 15.07. ☐ 1410 roku odbyła się bitwa pod Grunwaldem.

Proszę przesłać ten dokument do 17-ego maja ☐ | 17 maja ☐ | 17.V. ☐ | 17 V ☐ 2015 roku.

Poznań, dnia 3-go maja ☐ | 3 maja ☐ | 3. maja ☐ | 3. 05 ☐ | 3. 05. ☐ 2010 roku.

Polska oficjalnie wstąpiła do Unii Europejskiej 1.-go maja ☐ | 1.V. ☐ | 1 V ☐ | 1. Maja ☐ | 1 maja ☐ 2004 roku.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 6

Połącz przypadek, w którym występuje liczebnik z odpowiednim zdaniem.

Dwóch pań nie było na zebraniu.

miejscownik

Trzy samochody stały na parkingu.

narzędnik

Kwoka zagarnia pod skrzydła troje kurcząt.

dopełniacz

Myślę o drugiej propozycji.

mianownik

Pójdziemy na zakupy z dwiema torbami.

biernik

Przekazano ulotki tysiącu mieszkańcom naszej dzielnicy.

celownik

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 7

Wpisz w puste miejsca odpowiednie formy liczebnika „pięcioro”.

Spotkałam się z starych znajomych.

Nasza kotka urodziła kociąt.

moim przyjaciołom chcę podarować książki.

W klasie nie było uczniów.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Zaimki i ich odmiana

Zaimków używamy przede wszystkim po to, aby zastępować nimi inne wyrazy (rzeczowniki, przymiotniki, liczebniki i przysłówki). Poza tym są one bardzo pomocne w spajaniu wypowiedzi złożonych (np. 'To jest gazeta, którą przeczytałem' – zaimki, które łączą zdania, nazywamy względnymi, brzmią one identycznie jak zaimki pytające: *kto?*, *co?*, *jaki?*, *który?*, *jak?*, *gdzie?*, *kiedy?*).

Zaimki przymiotne

Zaimki przymiotne odmieniają się jak przymiotniki, a więc przez przypadki, liczby i rodzaje:

Zaimki dzierżawcze *mój, twój, nasz*

Nazwa	Liczba pojedyncza			Liczba mnoga	
Przypadek	Rodzaj męski	Rodzaj żeński	Rodzaj nijaki	Rodzaj męskoosobowy	Rodzaj niemęskoosobowy
M.	mój twój nasz	moja twoja nasza	moje twoje nasze	moi twoi nasi	moje twoje nasze
D.	mojego twojego naszego	mojej twojej naszej	mojego twojego naszego	moich twoich naszych	
C.	mojemu twojemu naszemu	mojej twojej naszej	mojemu twojemu naszemu	moim twoim naszym	
B.	mojego/mój twojego/twój naszego/nasz	moją twoją naszą	moje twoje nasze	moich twoich naszych	moje twoje nasze
N.	(z) moim (z) twoim (z) naszym	(z) moją (z) twoją (z) naszą	(z) moim (z) twoim (z) naszym	(z) moimi (z) twoimi (z) naszymi	
Ms.	(o) moim (o) twoim (o) naszym	(o) mojej (o) twojej (o) naszej	(o) moim (o) twoim (o) naszym	(o) moich (o) twoich (o) naszych	

Zaimki pytające (i względne)

Zaimki pytające (i względne) *który, jaki, czyj*

Nazwa	Liczba pojedyncza			Liczba mnoga	
Przypadek	Rodzaj męski	Rodzaj żeński	Rodzaj nijaki	Rodzaj męskoosobowy	Rodzaj niemęskoosobowy

M.	który jaki czyj	która jaka czyja	które jakie czyje	którzy jacy czyi	które jakie czyje
D.	którego jakiego czyjego	której jakiej czyjej	którego jakiego czyjego	których jakich czyich	
C.	któremu jakiemu czyjemu	której jakiej czyjej	któremu jakiemu czyjemu	którym jakim czyim	
B.	którego/który jakiego/jaki czyjego/czyj	którą jaką czyją	które jakie czyje	których jakich czyich	które jakie czyje
N.	(z) którym (z) jakim (z) czym	(z) którą (z) jaką (z) czyją	(z) którym (z) jakim (z) czyim	(z) którymi (z) jakimi (z) czymi	
Ms.	(o) którym (o) jakim (o) czym	(o) której (o) jakiej (o) czyjej	(o) którym (o) jakim (o) czyim	(o) których (o) jakich (o) czyich	

Zapamiętaj!

Odmiana zaimków przymiotnych jest łatwa. Jedyny problem stanowi forma biernika liczby pojedynczej zaimka wskazującego *ta*. Bardzo często słyszy się niepoprawną formę tego zaimka, np. w zdaniu: 'Podaj mi tę książkę' zamiast poprawnej: 'Podaj mi **tę** książkę'.

Zaimki rzeczowne

Najtrudniejszą odmianę mają zaimki rzeczowne. Zaliczmy do nich:

- zaimki osobowe (ja, ty, on, ona, ono, my, wy, oni, one);
- zaimek zwrotny się;
- zaimki pytające: kto, co;
- zaimki nieokreślone: ktoś, coś;
- zaimki przeczące: nikt, nic.

Zaimki rzeczowne często mają osobliwe formy fleksyjne – zmieniają się w nich tematy

(np. ja – mnie, ty – ciebie). Poza tym występują w formach dłuższych i krótszych, np. *tobie* – ci, *mnie* – mi, *jego/ niego* – go. Przyjrzyjmy się wybranym wzorcom odmiany.

Zaimki osobowe 'ja' i 'my'

Przypadek	Zaimek osobowy „ja”	Zaimek osobowy „my”
M.	ja	my
D.	mnie	nas
C.	mnie/ mi	nam
B.	mnie	nas
N.	(ze) mną	(z) nami
Ms.	(o) mnie	(o) nas

Zaimki osobowe 'ty' i 'wy'

Przypadek	Zaimek osobowy „ty”	Zaimek osobowy „wy”
M.	ty	wy
D.	ciebie/ cię	was
C.	tobie/ ci	wam
B.	ciebie/ cię	was
N.	(z) tobą	(z) wami
Ms.	(o) tobie	(o) was

Zaimek osobowy 'on'

Nazwa	Liczba pojedyncza			Liczba mnoga	
Przypadek	Rodzaj męski	Rodzaj żeński	Rodzaj nijaki	Rodzaj męskoosobowy	Rodzaj niemęskoosobowy
M.	on	ona	ono	oni	one
D.	jego/ niego / go	jej/ niej	jego/ niego / go	ich/ nich	ich/ nich
C.	jemu/ niemu/ mu	jej/ niej	jemu/ niemu	Im	im

B.	jego/ niego/ go	ją/ nią	je/ nie	ich/ nich	je/ nie
N.	(z) nim	(z) nią	(z) nim	(z) nimi	(z) nimi
M.	(o) nim	(o) niej	(o) nim	(o) nich	(o) nich

Niektóre zaimki mają tzw. formy krótsze (np. cię, mu) i dłuższe (np. ciebie, jemu). Co do ich stosowania istnieją pewne zasady.

Zapamiętaj!

Zasady stosowania dłuższych form zaimków:

- **na początku wypowiedzenia**, np. **Mnie** się to należy;
- **gdy chcemy szczególnie podkreślić dany zaimek**, np. Tylko **ciebie** kocham;
- **w przeciwstawieniach**, np. Nie jego mam na myśli, a **ciebie**.

Zaimki rzeczowne 'kto', 'ktoś', 'co', 'coś'

Przypadek	Zaimek rzeczowny „kto”, „ktoś”	Zaimek rzeczowny „co”, „coś”
M.	kto, ktoś	co, coś
D.	kogo, kogoś	czego, czegoś
C.	komu, komuś	czemu, czemuś
B.	kogo, kogoś	co, coś
N.	(z) kim, (z) kimś	(z) czym, (z) czymś
Ms.	(o) kim, (o) kimś	(o) czym, (o) czymś

Zaimek zwrotny 'się'

Przypadek	Zaimek zwrotny „się”
M.	-
D.	siebie, się
C.	sobie
B.	siebie, się
N.	(z) sobą
M.	(o) sobie

Warto pamiętać, że nie każde słowo **się**, które spotykamy, jest zaimkiem zwrotnym. *Się* może być:

- częstką dołączoną do czasownika: uśmiecham się, najeść się;
- gramatycznym wykładnikiem formy bezosobowej: Tak się pisze, tak się mówi. Zaimek zwrotny nie powinien być umieszczony na końcu zdania (Od wczoraj uczę się, zamiast: Od wczoraj się uczę). Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy zdanie składa się tylko z orzeczenia (Uczę się).

Zaimek zwrotny nie ma formy mianownikowej.

Zaimek zwrotny rozpoznamy m.in. po tym, że w bierniku możemy jego krótszą formę zastąpić formą dłuższą: czesze się = czesze siebie.

Zadaniowo (II)

Ćwiczenie 8

Przyporządkuj formy gramatyczne zaimków do ich podstawowej formy słownikowej.

Tamtego domu stąd nie widać.

zaimek osobowy „ty”

Przyjdiesz dziś do mnie?

zaimek zwrotny „się”

Od dawna go nie widziałam.

zaimek osobowy „ja”

Czemu się przyglądacie?

zaimek osobowy „ona” (forma żeńska)

Komuś trzeba przekazać dary.

zaimek osobowy „on” (forma męska)

To są nasze sprawy.

zaimek przymiotny „nasz”

Do niego pewnie przyjdą goście.

zaimek pytajny „co”

Czegoś w zupie brakuje!

zaimek przymiotny „tamten”

Gratulujemy ci sukcesu!

zaimek nieokreślony „coś”

Myjemy siebie codziennie.

zaimek osobowy „on”

Jutro pójdziemy ją odwiedzić.

zaimek nieokreślony „ktoś”

Ćwiczenie 9

Wybierz zdania, w których pojawia się zaimek zwrotny.

☐ Urodziłem się w styczniu.

☐ Ale się napracowaliśmy.

☐ Rozglądaliśmy się po całej sali.

☐ Dzisiaj wykąpię się w wannie.

☐ Uczesałam się bez lustra.

☐ Tu buduje się nowe boisko.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 10

Dopasuj gatunki tekstów okolicznościowych lub użytkowych do zdań, w których mogą przeważać wyróżnione zaimki.

Czy **ktoś** (zaimek) widział...

reklama

Dedykuję **Ci** (zaimek) tę książkę...

zakaz, przestroga

Nikomu (zaimek) nie wolno tu wchodzić...

ogłoszenie

Życzymy **Wam** (zaimek) wiele dobrego...

dedykacja

Ja (zaimek), niżej podpisany, deklaruje, że...

życzenia, gratulacje

Zachęcamy **Cię** (zaimek) do skorzystania...

petycja

My (zaimek), niżej podpisani mieszkańcy...

deklaracja, zobowiązanie prawne lub urzędowe

Serdecznie **Cię** (zaimek) pozdrawiamy...

pozdrowienia, list, pocztówka, e-mail

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 11

Zaznacz zdania, w których występują poprawne formy zaimków.

☐ Cię o to nie pytałam.

☐ Podasz mi tę filiżankę?

☐ Wszystko tobie opowiem.

☐ Mnie nie było na spotkaniu.

☐ Jego nie było w domu.

☐ Nie zastałam jego w domu.

☐ Kupię ci tę płytę.

☐ Powiedz to mnie.

☐ Po odejściu od kasy reklamacji nie uwzględnia się.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.